

Geacht bestuur,

Graag voldoe ik aan uw verzoek. Naast meer algemene opmerkingen zal ik op de 5 vragen ingaan.

Algemeen

Met waardering heb ik de rapporten van Van Diggelen en Hoogendoorn gelezen. Zij zijn beknopt en duidelijk van structuur en inhoud. Waar de beide rapporten van elkaar op hoofdpunten verschillen, zal ik bij de gestelde vragen mijn mening geven. De verschillen op enkele punten richten zich met name op de fasering. De nadere uitwerking is duidelijk weergegeven in het rapport Hoogendoorn.

Ik vind het van groot belang dat stakeholders/belanghebbenden, zo veel mogelijk binnen internationale kaders (EU, Global), invloed uitoefenen bij de totstandkoming van de beroepsreglementering. Hierbij dient ook de schijn van eigen belang van accountants vermeden te worden. De vaktechnische invulling dient evenwel door accountants, bijgestaan door andere deskundigen, te geschieden. Protocollen voor medisch specialisten worden ook niet door ingenieurs geschreven; maar door de medici zelf. Dit laatste in reactie op geluiden om standaarden buiten het beroep om te ontwikkelen.

Het uitgangspunt dient te zijn dat de regelgeving in de internationale context dient te geschieden. Hierbij is regionale inbreng via Accountancy Europe van belang. De NBA dient ervoor te zorgen dat professionals voorbereid worden om strategische posities binnen Accountancy Europe en Global te kunnen vervullen (afspraken met andere landen). Afwijkingen van internationale standaarden/structuren dienen zich tot uitzonderingen te beperken. Slechts als er internationaal nog hiaten zijn is een "N" (nationaal) tijdelijk verklaarbaar. Hierbij merk ik op dat binnen bestaande kaders veelal voldoende ruimte aanwezig is om daarin nieuwe ontwikkelingen een plaats te geven, voordat aanvullende nationale regelgeving eventueel noodzakelijk is.

Ik ben een voorstander van het uitgangspunt audit is audit, beter gezegd assurance (incl. NFI, duurzaamheid etc.) is assurance, rekening houdend met schaalbaarheid. Bij de uitwerking van (nieuwe soorten) opdrachten zal blijken dat één niveau aan zekerheid onvoldoende mogelijkheden biedt. Eerder zal sprake zijn van een continuüm aan zekerheid.

Ook zouden mijns inziens grenzen moeten worden gesteld aan te veel toelichtende teksten bij de regelgeving. Toelichtingen kunnen de vorm van nieuwe vereisten aannemen. Voorts dient het uitgangspunt te zijn dat de regelgeving bestemd is voor professionals, die zelf afwegingen kunnen maken. Tenslotte geldt dat als de deskundigheid op een onderdeel ontbreekt, de professional de opdracht niet moet aanvaarden of dat andere deskundigen bij de opdracht betrokken moeten worden. Gewaakt moet worden voor een rule based regelgeving.

Vraag 1. Hierin kan ik mij zeker vinden, waarbij de internationale context leidend is. Goldplating, alsmede eigen regelgeving die niet noodzakelijk is, omdat conceptueel hiervoor ruimte is in reeds bestaande standaarden/regelgeving, moet vermeden worden.

Vraag 2.a. Het Multistakeholder Governance Orgaan (MGO) heeft mijn voorkeur boven het BOB, zoals beschreven door Hoogendoorn. Ik begrijp de door hem genoemde ontwikkelrichting en het OR- model, maar ben van mening dat adviserend zonder toezicht/toetsing niet robuust genoeg is. Voorts sluit het niet aan bij de internationale PIOB-structuur. Als je de mening bent toegedaan dat adviserend en toezicht/toetsing dienen samen te gaan, doe het dan nu en laat niet anderen ermee komen;

De taken en verantwoordelijkheden van het MGO zijn goed weergegeven. Het MGO moet niet de vaktechnische uitvoering tot haar taak rekenen. De nadere uitwerking (rekening houdend met de taken en bevoegdheden van het MGO) is goed verwoord in het rapport van Hoogendoorn.

De samenstelling lijkt goed conform het rapport Hoogendoorn. Niet valt in te zien waarom een openbaar accountant (niet zijnde de voorzitter) geen lid kan zijn.

Werkwijze: geen opmerking;

Benoeming: na de eerste benoeming, benoeming door het bestuur, vind ik geen gewenste situatie (vergelijk PIOB-procedure). Een gedachte zou kunnen zijn de minister van financiën een goedkeuringsrecht toe te kennen.

Vraag 2.b. Ik ben het eens met het model beschreven door Van Diggelen. De uitwerking vind ik goed beschreven bij Hoogendoorn, waarbij ik opmerk dat het NBA-bestuur uitsluitend formele goedkeuring kan geven, zolang dit juridisch noodzakelijk is. Indien sprake is van verschil van mening tussen het MGO en het ACB moet een nog nader te bepalen voorziening getroffen worden.

Vraag 2.c. Zie het rapport van Hoogendoorn, incl. communicatie door het MGO.

Vraag 3. Naar mijn mening wel. Gegeven de publieke functie zal een accent liggen op de assurance functie. De adviesfunctie valt buiten dit bestek (uitgezonderd de bepalingen die voor alle accountants gelden). Eerder is opgemerkt: assurance is assurance. Dit geldt ook voor de MKB-accountant, rekening houdend met schaalbaarheid. De stakeholders komen goed tot hun recht via het MGO en andere in het rapport van Hoogendoorn genoemde voorbeelden.

Vraag 4. Het lijkt logisch, ook gezien het traject van wetgeving, voor de komende periode robuuste plannen te maken binnen het huidige wettelijk kader, met voortdurende monitoring van ontwikkelingen op internationaal niveau (EU, Global). Goed overleg tussen gremia als de RJ en de monitoringcommissie Corporate Governance (en andere) is van belang, zonder dat dit hoeft te leiden tot verdergaande integratie.

Vraag 5. Twee waardevolle rapporten, die implementatie verdienen. Terzijde merk ik op dat de paragraaf over AQI's mijns inziens niet zozeer in deze consultatie past. Het is bovendien nog niet zeker wat de wetgever ter zake zal beslissen.

Vriendelijke groet,

Prof. J.C.A. Gortemaker RA
Hoogleraar audit en assurance Erasmus Universiteit